

**SIEDLECKIE ZESZYTY
KOMENIOLOGICZNE**

Seria
PEDAGOGIKA

TOM III/2016

**JAN AMOS KOMEŃSKI –
WSPÓŁCZESNE INTERPRETACJE
I REINTERPRETACJE JEGO TWÓRCZOŚCI**

Redakcja naukowa
Barbara Sitarska

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
Siedlce 2016

Recenzenci:

prof. nzw. dr hab. Sławomir Sztobryn, Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
prof. nzw. dr hab. Anna Kożuh, Krakowska Szkoła Wyższa im. F. Modrzewskiego w Krakowie

Rada Naukowa „Siedleckich Zeszytów Komeniologicznych. Seria: Pedagogika”:

prof. Natasza Angeloska-Galewska (Uniwersytet w Macedonii, Macedonia); Prof. Jiří Beneš (Czeska Akademia, Praga, Czechy); dr hab. Mikołaj Bieluga (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Polska); dr hab. Adam Fijałkowski (Uniwersytet Warszawski, Polska); dr hab. Janina Florczykiewicz (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Polska) – przewodnicząca; prof. Andreas Fritsch (Freie Universität, Berlin, Niemcy); Zornitza Ganeva, dr hab. Faculty of Education (University "St. Kliment Ohridski" Sofia, Bułgaria); dr hab. Jarosław Gara (Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa, Polska); dr hab. Andrzej Gofron (Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej, Polska); prof. Martin Golema (Uniwersytet Mateja Bela, Bańska Bystrzyca, Słowacja); prof. Mariola Jarczyk (Uniwersytet Śląski, Katowice, Polska); dr hab. Anna Kożuh (Krakowska Szkoła Wyższa im. A. Frycza Modrzewskiego w Krakowie, Polska); prof. Boris Kožuh (Uniwersytet w Lublanie, Słowenia); prof. Meinert Meyer (Uniwersytet w Hamburgu, Niemcy); prof. Swietłana Martschukowa (Pedagogiczne Centrum J.A. Komeńskiego w Petersburgu, Rosja); prof. Heliodor Muszyński (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. J.A. Komeńskiego w Lesznie, Polska); prof. Naděžda Pelcová (Uniwersytet Karola w Pradze, Czechy); prof. Irina Predborska (Kijowskie Towarzystwo Filozoficzne, Ukraina); dr Manfred Richter (Niemieckie Towarzystwo w Berlinie, Niemcy); dr Věra Schifferowa (Czeska Akademia, Praga, Czechy); dr hab. Swietłana Shchudlo (Uniwersytet w Drohobyczu, Ukraina); prof. Muhamed Škrgić (Uniwersytet w Bihać, Bośnia i Hercegowina); prof. Shinichi Sohma (Uniwersytet w Hiroszimie, Japonia); prof. Kazimierz Żegnałek (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Polska)

Komitet Redakcyjny:

Redaktor naczelna - **dr hab. Barbara Sitarska, prof. UPH (Wydział Humanistyczny, Instytut Pedagogiki)**
Redaktorzy tematyczni: dydaktyka - dr hab. Anna Karpińska, prof. Uniwersytetu w Białymstoku; pedagogika historyczna i filozoficzna - dr hab. Sławomir Sztobryn, prof. ATH w Bielsku-Białej; pedagogika specjalna - dr hab. Leszek Ploch, prof. UPH; pedagogika społeczna - dr hab. Wojciech Sroczyński, prof. UPH; redaktor statystyczny - dr hab. Katarzyna Rymuza; redaktor języka angielskiego - mgr Izolda Lisowska; redaktor języka niemieckiego - dr Marzena Lisowska; sekretarz redakcji - dr Renata Matysiuk

www.comenius.uph.edu.pl

© Copyright by Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Siedlce 2016

PL ISSN 2450-7245

ISBN 978-83-7051-794-6

Zdjęcie na okładce: Iohannis Amos Comenii „De rerum humanarum emendatione consultatio catholica”, 1966

Żaden fragment tej publikacji nie może być reprodukowany, umieszczany w systemach przechowywania informacji lub przekazywany w jakiegokolwiek formie - elektronicznej, mechanicznej, fotokopii czy innych reprodukcji - bez zgody posiadacza praw autorskich.

Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach
08-110 Siedlce, ul. Żytnia 17/19, tel. 25 643 15 20
e-mail: wydawnictwo@uph.edu.pl, wydawnictwo.uph.edu.pl

Ark. wyd. 17,2. Ark. druk. 16,7.

Druk: ZAPOL, Szczecin

**SIEDLCE COMENIOLOGICAL
RESEARCH BULLETIN**

Series of
EDUCATION STUDIES

VOL. 3/2016

**JOHN AMOS COMENIUS –
MODERN INTERPRETATIONS AND
REINTERPRETATIONS OF HIS WRITINGS**

Edited by
Barbara Sitarska

University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce
Siedlce 2016

Reviewers:**Ass. Prof. Sławomir Sztobryn, PhD****Ass. Prof. Anna Kożuh, PhD****Scientific Council:**

Prof. Natasha Angeloska-Galevska (University of Macedonia, Republic of Macedonia); Prof. Jiří Beneš (Czech Academy; Prague, the Czech Republic); Mikołaj Bieluga, PhD (University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce, Siedlce, Poland); Adam Fijałkowski, PhD (Warsaw University, Warsaw, Poland); Janina Florczykiewicz, PhD (University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce, Siedlce, Poland) – chairwoman; Prof. Andreas Fritsch (Freie University, Berlin; Germany); Zornitza Ganeva, PhD (Faculty of Education, the St. Kliment Ohridski University of Sofia, Bulgaria); Jarosław Gara, PhD (Special Education Academy, Warsaw, Poland); Andrzej Gofron, PhD (University of Bielsko-Biała, Bielsko-Biała, Poland); Prof. Martin Golema (the Matej Bel University, Banská Bystrica, Slovakia); Lubomir Hempl, PhD (University of Bielsko-Biała, Bielsko-Biała, Poland); Prof. Mariola Jarczyk (Silesian University, Katowice, Poland); Anna Kożuh, PhD (the Andrzej Frycz Modrzewski Cracow University, Cracow, Poland); Prof. Boris Kożuh (University of Ljubljana, Slovenia); Prof. Meinert Meyer (University of Hamburg, Hamburg; Germany); Prof. Svetlana Martschukova (the John Amos Comenius Pedagogical Research Centre in St. Petersburg, St. Petersburg; Russia); Prof. Heliodor Muszyński (the John Amos Comenius State School of Higher Vocational Education in Leszno; Leszno, Poland); Prof. Naděžda Pelcová (Charles University in Prague, Prague, the Czech Republic); Prof. Irina Predborska (Kyiv Philosophical Association, Kyiv, Ukraine); Manfred Richter, PhD (German Association in Berlin; Berlin, Germany); Věra Schifferowa, PhD (Czech Academy, Prague, the Czech Republic); Svetlana Shchudlo (Drohobych University, Drohobych, Ukraine); Prof. Muhamed Škrgić (Bihać University, Bihać, Bosnia and Herzegovina); Prof. Shinichi Sohma (Hiroshima University, Japan); Prof. Kazimierz Żegnałek (University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce, Siedlce, Poland)

Editorial Board:**Editor-in-chief - Ass. Prof. Barbara Sitarska, PhD, University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce****Section Editors:** Teaching - Ass. Prof. Anna Karpińska, PhD, Białystok University, Historical and Philosophical Education - Prof. Sławomir Sztobryn, PhD, University of Bielsko-Biała, Special Education - Prof. Leszek Ploch, PhD, University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce, Social Education - Prof. Wojciech Sroczyński, PhD, University of Natural Sciences and Humanities in Siedlce, Editor of Statistics - Katarzyna Rymuza, PhD, Editor of English - Izolda Lisowska, MA, Editor of German - Marzena Lisowska, PhD, Editorial Assistant - Renata Matysiuk, PhD**www.comenius.uph.edu.pl**

© Copyright by Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Siedlce 2016

PL ISSN 2450-7245

ISBN 978-83-7051-794-6

SIEDLCER COMENIUS HEFTE

Serie
PÄDAGOGIK

Band 3/2016

**JOHANN AMOS COMENIUS –
NEUE INTERPRETATIONEN UND
RE-INTERPRETATIONEN SEINES WERKS**

Herausgegeben von
Barbara Sitarska

Naturwissenschaftlich-Humanistische Universität Siedlce
Siedlce 2016

Rezensenten:**A.o. Prof. Dr. habil. Sławomir Sztobryn****A.o. Prof. Dr. habil. Anna Kożuh****Wissenschaftlicher Beirat:**

Prof. Natasza Angeloska-Galewska (Universität in Mazedonien; Republik Mazedonien); Prof. Jiří Beneš (Tschechische Akademie, Prag, Tschechische Republik); Dr. habil. Mikołaj Bieluga (Naturwissenschaftlich-Humanistische Universität Siedlce; Siedlce, Polen); Dr. habil. Adam Fijałkowski (Warschauer Universität, Warschau; Polen); Dr. habil. Janina Florczykiewicz (Naturwissenschaftlich-Humanistische Universität Siedlce; Siedlce, Polen) – Vorsitzende; Prof. Andreas Fritsch (Freie Universität, Berlin; Deutschland); Zornitza Ganeva, Dr. habil. Fakultät für Bildung, Universität "St. Kliment Ohridski" Sofia, Bulgarien; Dr. habil. Jarosław Gara (Akademie für Sonderpädagogik, Warschau, Polen); Dr. habil. Andrzej Gofron (Technisch-Humanistische Akademie in Bielsko-Biala, Bielsko-Biala; Polen); Prof. Martin Golema, Matej Bela-Universität, Bańska Bystrzyca; Slowakei); Dr. Habil. Lubomir Hempl (Technisch-Humanistische Akademie in Bielsko-Biala, Bielsko-Biala; Polen); Prof. Mariola Jarczyk (Schlesische Universität, Kattowitz; Polen); Dr. habil. Anna Kożuh (Andrzej Frycz Modrzewski-Krakauer Hochschule, Krakau; Polen); Prof. Boris Kožuh, Universität in Lublana; Slovenien); Prof. Meinert Meyer (Universität Hamburg, Hamburg; Deutschland); Prof. Swietłana Martschukowa (Pädagogisches Johann Amos Comenius- Zentrum in Petersburg, Petersburg; Russland); Prof. Heliodor Muszyński (Staatliche Johann Amos Comenius Berufshochschule in Leszno, Leszno; Polen); Prof. Naděžda Pelcová (Karl-Universität in Prag, Prag; Tschechische Republik); Prof. Irina Predborska (Philosophische Gesellschaft in Kiew, Kiew; Ukraine); Dr. Manfred Richter (Deutsche Gesellschaft in Berlin, Berlin; Deutschland); Dr. Věra Schifferowa (Tschechische Akademie, Prag, Tschechische Republik); Dr. habil. Swietłana Shchudlo (Universität in Drohobytch, Drohobytch; Ukraine); Prof. Muhamed Škrgić (Universität in Bihać, Bihać; Bosnien i Herzegowina); Prof. Shinichi Sohma (Universität in Hiroshima; Japan); Prof. Kazimierz Żegnałek (Naturwissenschaftlich-Humanistische Universität Siedlce, Siedlce; Polen)

Redaktionsbeirat:

Herausgeberin - **Dr. habil. Barbara Sitarska, Univ.-Prof. (Naturwissenschaftlich-Humanistische Universität Siedlce)**

Thematische Redaktion: Didaktik - Dr. habil. Anna Karpińska, Univ. - Prof. (Universität in Białystok), Historische und philosophische Pädagogik - Dr. habil. Sławomir Sztobryn, Univ. - Prof. (Technisch-Humanistische Akademie in Bielsko-Biala), Sonderpädagogik - Dr. habil. Leszek Ploch, Univ. - Prof. (Naturwissenschaftlich-Humanistische Universität Siedlce), Sozialpädagogik - Dr. habil. Wojciech Sroczyński, Univ. - Prof. (Naturwissenschaftlich-Humanistische Universität Siedlce), Redakteurin für Statistik - Dr. habil. Katarzyna Rymuza, Redakteurin für englische Sprache - Mgr. Izolda Lisowska, Redakteurin für deutsche Sprache - Dr. Marzena Lisowska, Redaktionssekretärin - Dr. Renata Matysiuk

www.comenius.uph.edu.pl

© Copyright by Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Siedlce 2016

PL ISSN 2450-7245

ISBN 978-83-7051-794-6